

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ข้อมูล ณ วันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2568

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

1. ชื่อ-สกุล นายพศิน พัฒนปณชัย
2. เลขประจำตัวประชาชน
3. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ 298/5 หมู่ 2 ต.กุยบุรี อ.กุยบุรี จ.ประจวบคีรีขันธ์
โทรศัพท์ 062-2154244 Facebook : พศิน พัฒนปณชัย Line ID : 0622154244
4. สถานภาพ สมรส
5. ระดับการศึกษา
สำเร็จการศึกษาระดับ ปวช. สาขาช่างอุตสาหกรรม จากวิทยาลัยเทคนิคอุทัยธานี
6. อาชีพปัจจุบัน
ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
7. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร 120,000 บาท/ปี
8. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. 2557

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

1. สินค้าหลัก มะพร้าว
2. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน 1 แปลง
3. ฐานเรียนรู้ ศพก. อำเภอกุยบุรีมีฐานเรียนรู้ทั้งหมด 4 ฐานการเรียนรู้ ดังนี้

ฐานที่ 1. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมะพร้าว

ฐานที่ 2 การผลิตน้ำหมักชีวภาพ

ฐานที่ 3 การจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน

ฐานที่ 4 การแปรรูป (การเพิ่มมูลค่ามะพร้าว)

4.หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน 4 หลักสูตร ดังนี้

1. การปรับปรุงบำรุงดิน
2. การผลิตน้ำหมัก
3. การผลิตและขยายแตนเบียนบราคอน
4. การแปรรูป

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

1.ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

1.1 แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

นายพศิน พัฒนพลชัย เกษตรกรต้นแบบ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (มะพร้าว) อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นหนึ่งในตัวอย่างของเกษตรกรที่มีแรงบันดาลใจและวิสัยทัศน์ในการทำการเกษตรที่ไม่เพียงแค่นำการผลิต แต่ยังรวมถึงการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการรักษาสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นจุดสำคัญในการสร้างความมั่นคง ความปลอดภัยให้กับทั้งตนเองและชุมชนรอบข้างแรงบันดาลใจหลักในการทำการเกษตรของ นายพศิน พัฒนพลชัย คือการมุ่งมั่นที่จะใช้วิธีการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมต่างๆ ในการทำเกษตรแบบยั่งยืน เน้นการใช้หลักการเกษตรที่ปลอดภัย การใช้สารเคมีผสมผสานกับศัตรูธรรมชาติ และการรักษาระบบนิเวศ เพื่อสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพและปลอดภัยทั้งเกษตรกรผู้ผลิต รวมถึงผู้บริโภค นอกจากนี้ยังได้เน้นการศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อพัฒนาการเกษตรอย่างต่อเนื่อง ทั้งการเรียนรู้จากประสบการณ์ของเกษตรกรท่านอื่นและการใช้ข้อมูลจากงานวิจัย เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่สามารถพึ่งพาตนเองได้และไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยจากภายนอกมากเกินไป การดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพการเกษตรจึงสะท้อนถึงความมุ่งมั่นในการทำการเกษตรที่ยั่งยืนและสามารถขยายผลไปสู่การพัฒนาในระยะยาวได้

ในแปลงเกษตร เพื่อการใช้น้ำที่มีประสิทธิภาพสูงสุด มีการติดตั้งระบบการให้น้ำแบบสปริงเกอร์ การใช้แมลงศัตรูธรรมชาติได้แก่แตนเบียนบราคอนร่วมกับการใช้สารเคมีในการควบคุมป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ

การปลูกมะพร้าว

1) การเลือกพื้นที่ และการเตรียมดิน

ที่ดอน และดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เช่น ดินทราย ดินลูกรัง เตรียมหลุมขนาด 1x1x1 เมตรที่ลุ่มหรือที่ที่ดินอุดมสมบูรณ์อาจขุดหลุมให้เล็กกว่า รองก้นหลุมด้วยกาบมะพร้าว 2 ชั้น แล้วเอาดินชั้นบนใส่ลงไปประมาณครึ่งหลุม ดินที่เหลือผสม กับปุ๋ยคอก 10 กิโลกรัม ใส่ดินผสมสลับกับกาบมะพร้าวจนเต็มหลุม

2) วิธีปลูก นำหน่อมะพร้าววางลงในหลุม เอาดินกลบและเหยียบดินข้าง ๆ ให้แน่น กลบอย่าให้ทับคอหน่อมะพร้าว เพราะทำให้เจริญเติบโตช้า หลังจากปลูกเอาไม้ปักผูกต้นไว้กันลมโยก

3) การใส่ปุ๋ยเคมี 13-13-21 ในมะพร้าวอายุ 1 ปี จำนวน 1 กก./ต้น/ปี , มะพร้าวอายุ 2 ปี จำนวน 2 กก./ต้น/ปี ,มะพร้าวอายุ 3 ปี จำนวน 3 กก./ต้น/ปี และมะพร้าวอายุ 4 ปีหรือมากกว่า จำนวน 4 กก./ต้น/ปี โดยใส่ปุ๋ยเคมีรอบทรงพุ่มมะพร้าว

4) การใส่ปุ๋ยอินทรีย์ มะพร้าวอายุ 1-3 ปี ใส่ 10-20 กิโลกรัม/ต้น/ปี - มะพร้าวอายุ ตั้งแต่ 4 ปี ใส่ 30-50 กิโลกรัม/ต้น/ปี โดยใส่ปุ๋ยอินทรีย์รอบทรงพุ่มมะพร้าว

5) การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ซึ่งมีการเก็บตัวอย่างดินส่งตรวจวิเคราะห์อย่างต่อเนื่อง และมีการฉีดน้ำหมักชีวภาพ (หมักจากปลา) ในอัตรา น้ำ 200 ลิตร:น้ำหมักปลา 3 ลิตร ฉีด 2 ครั้ง/ปี โดยฉีดรอบๆโคนต้นไปจนถึงรอบทรงพุ่ม และมีการเปรียบเทียบกับแปลงที่ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 จากผลวิเคราะห์

ดินไม่มีความแตกต่าง ตัวเกษตรกรจึงมีการปรับเปลี่ยนมาใช้น้ำหมักชีวภาพแทนการใช้ปุ๋ย ซึ่งส่งผลต่อต้นทุนการผลิตลดลง โครงสร้างของดินมีคุณภาพดีขึ้นช่วยในการดูดซึมสารอาหารได้อย่างสมบูรณ์

6) การตัดทางใบมะพร้าว ในมะพร้าวที่อายุไม่เกิน 30 ปี สูงไม่เกิน 12 เมตร มีใบบนต้น 30 - 36 ทาง ตัดทางใบที่อยู่ล่างสุด 6-8 ทางใบออก ในฤดูแล้ง ควรตัดทางใบแก่ 10 - 12 ทางใบ เพื่อรักษาความชื้น และตัดทางใบแก่ที่ถูกทำลาย

7) การไถพรวนไถแถวเว้นแถว ตอนปลายฤดูแล้ง ไถลึกไม่เกิน 20 เซนติเมตร ห่างจากต้นข้างละ 2 เมตร สลับทุก 2 ปี เพื่อให้มีการแตกรากใหม่ในฤดูฝน

8) หมั่นสำรวจชนิดและปริมาณการเข้าทำลายอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบการระบาดมากให้ใช้การควบคุมกำจัดโดยวิธีผสมผสานแบบครอบคลุมพื้นที่ที่จะเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

การทำการเกษตรของนายวศิน พัฒนปณชัย ใช้หลักวิชาการและภูมิปัญญาจากรุ่นสู่รุ่น ทั้งในเรื่องของการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ การใช้เทคโนโลยีในการใช้ปุ๋ยสั่งตัด การส่งดินตรวจวิเคราะห์ การใช้วิธีเขตกรรม รวมถึงการทำมาตรฐานในการผลิตมะพร้าว ตามแนวทางการขอรับรองมาตรฐาน GAP และ Monkey Free Plus

2. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร ผลลัพธ์ที่ได้จากการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรม / เทคโนโลยีมาปรับใช้ในการทำกิจกรรมการเกษตร

2.1 สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

1) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด 1 ชนิด ประกอบด้วย

มะพร้าว พื้นที่ปลูกจำนวน 16 ไร่

2) สินค้าเกษตร มีการปลูกพืชแซมประเภทไม้ผลไม่ยืนต้น เช่น ส้มโอ ชมพู่ ละมุด กล้วยน้ำว้า มะนาว และประเภทพืชผักจะปลูกหมุนเวียนกันไป ประกอบด้วย พริก, มะเขือพวง, ถั่วพู, ดอกขจร, มะเขือ, ถั่วฝักยาว, บวบ เป็นต้น

2.2 ต้นทุนประกอบอาชีพ ทำสวนมะพร้าว พื้นที่ 7 ไร่

รายการ	ปี 2566		ปี 2565	
	ระหว่างวันที่ 1 ม.ค.-31 ธ.ค.66		ระหว่างวันที่ 1 ม.ค.-31 ธ.ค.65	
	ปริมาณ	บาท	ปริมาณ	บาท
◊ รายได้				
- ขายมะพร้าว	3,040 ลูก	45,600	2,356 ลูก	18,848
รวมรายได้				
<u>หัก</u> ต้นทุน/ค่าใช้จ่าย				
◊ ขั้นตอนการเตรียมการผลิต				
- เตรียมแปลง (ไถ)				
◊ ขั้นตอนระหว่างการผลิต				
- ค่าปุ๋ยคอก	160 กระสอบ	3,200	150 กระสอบ	3,000
- ค่าน้ำมันเครื่องตัดหญ้า		2,500		3,000
- ค่าน้ำมันเครื่องสูบน้ำ		3,000		3,000
◊ ขั้นตอนการเก็บเกี่ยวผลผลิต				
-ค่าแรงตนเอง	30 วัน	9,000	30 วัน	9,000
◊ รายจ่ายสินทรัพย์ถาวรเฉลี่ย/ รอบการผลิต				
รวมต้นทุน/ค่าใช้จ่าย		17,700		18,000
<u>หัก</u> ต้นทุนการผลิตคงเหลือ				
(ปุ๋ย,ยากำจัดวัชพืช,พันธุ์พืช)				
ต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น		17,700		18,000

กำไร(ขาดทุน) สุทธิ		27,900		848
ต้นทุน/ลูก	3,040 ลูก	5.82	2,356 ลูก	7.64
ต้นทุน/ไร่		2,528.57		2,571.43
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ/ลูก	3,040 ลูก	9.18	2,356 ลูก	0.36
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ/ไร่		3,985.71		121.14

นายพศิน พัฒนปณชัย กล่าวว่า “หากเกษตรกรมีการบันทึกบัญชีเป็นประจำ จะรู้ว่าสิ่งใดมีความจำเป็นหรือไม่จำเป็น วิเคราะห์ได้ว่าอาชีพที่ทำอยู่นั้น มีโอกาสยั่งยืนหรือไม่ มีต้นทุนที่คุ้มค่ากับผลตอบแทนที่ได้รับ และมีความเสี่ยงด้านการตลาดเพียงใด สิ่งเหล่านี้ถ้าไม่มีการจดบันทึกก็เป็นการทำแบบเลื่อนลอยโดยไม่มีข้อมูลเปรียบเทียบ”

2.4 ประโยชน์ที่ได้รับ

นายพศิน พัฒนปณชัย ได้เป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตร น่าจะมีประโยชน์หลายประการทั้งในด้าน การพัฒนาความรู้ ทักษะ และการสร้างโอกาสให้กับชุมชน ดังนี้

1) การพัฒนาความรู้และทักษะการเกษตร: การเป็นศูนย์เรียนรู้จะช่วยให้ได้พัฒนาความรู้ในด้านการเกษตรจากประสบการณ์จริง ทั้งในเรื่องของเทคนิคการปลูก การดูแล และการจัดการผลผลิต ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้ในฟาร์มหรือพื้นที่การเกษตรของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้: การเป็นศูนย์เรียนรู้ทำให้ได้มีโอกาสพบปะ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ทักษะ และองค์ความรู้ต่างๆกับเกษตรกรคนอื่นๆ ซึ่งสามารถช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์และเครือข่ายที่เป็นประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและแนวทางการทำเกษตรที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3) ส่งเสริมความยั่งยืนในชุมชน: การเป็นศูนย์เรียนรู้จะช่วยเสริมสร้างความรู้ในด้านการเกษตรที่ยั่งยืนให้กับสมาชิกในชุมชน ช่วยลดการใช้สารเคมี หรือการทำลายสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับธรรมชาติ

4) การเสริมสร้างรายได้: การเป็นศูนย์เรียนรู้ทำให้เขามีโอกาสสร้างรายได้เพิ่มเติมจากการให้บริการการฝึกอบรม การเป็นวิทยากรหรือการแลกเปลี่ยนความรู้ในเรื่องการเกษตร ซึ่งเป็นแหล่งรายได้ที่เสริมจากการทำเกษตรหลัก

5) การเข้าถึงทรัพยากรจากภาครัฐหรือองค์กรต่างๆ: ศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรมักได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ เช่น การฝึกอบรม, เงินทุนสนับสนุน, หรือเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่สามารถช่วยพัฒนาเกษตรกรให้สามารถปรับตัวและพัฒนาผลผลิตได้

จะเห็นว่า การเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำการเกษตร ตลอดจนเสริมสร้างโอกาสใหม่ๆ ทั้งในด้านการพัฒนาความรู้ และการสร้างรายได้

จากการที่จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภออุบลบุรี มีผลดีอย่างมากต่อเกษตรกรในชุมชน ทั้งในแง่การพัฒนา ความรู้ และ ทักษะ รวมถึงการช่วยสร้างแนวทางการทำเกษตรที่ยั่งยืน มีรายละเอียด ดังนี้

1) การพัฒนาความรู้และทักษะด้านการเกษตร

เกษตรกรสามารถเรียนรู้ วิธีการทำเกษตรที่ยั่งยืนที่ได้รับการปรับปรุงศูนย์เรียนรู้ จัดให้มีการอบรมและฝึกทักษะ เช่น การจัดการพืชและศัตรูพืช ได้อย่างมีประสิทธิภาพเกษตรกรได้เข้าใจและเรียนรู้การปลูกพืชหมุนเวียน, การ ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และการ ลดการใช้สารเคมี ซึ่งมีผลดีต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

2) การส่งเสริมการเกษตรที่ยั่งยืน

การทำเกษตรยั่งยืน ที่เน้นการใช้ ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และการอนุรักษ์ดินและน้ำ เกษตรกรเรียนรู้วิธีการลด การใช้สารเคมี ในการเพาะปลูกและหันไปใช้ สารชีวภัณฑ์ และ ปุ๋ยอินทรีย์ ซึ่งช่วยรักษาความสมดุลของระบบนิเวศในพื้นที่ การให้ความรู้เกี่ยวกับการ ปลูกพืชหลายชนิดร่วมกัน (เกษตรผสมผสาน) ช่วยเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพและลดความเสี่ยงจากโรคและแมลง

3) การส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสาน

ได้สอนเกษตรกรเกี่ยวกับการ ทำเกษตรผสมผสาน โดยการปลูกพืชหลายชนิดในพื้นที่เดียว ซึ่งไม่เพียงช่วยให้เกษตรกรมีผลผลิตหลากหลาย มีรายได้อย่างต่อเนื่อง และยังช่วยรักษาความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่

การทำเกษตรผสมผสานช่วย ลดความเสี่ยงจากโรคพืช และ เพิ่มความยืดหยุ่น ให้แก่เกษตรกรเมื่อเผชิญกับปัญหาภัยธรรมชาติ เช่น ภัยแล้งหรือฝนทิ้งช่วง อีกทั้งยังสามารถใช้ประโยชน์จากแปลงปลูกอย่างคุ้มค่า แก่ไขสถานการณ์สภาพเศรษฐกิจในครอบครัวเมื่อราคาผลผลิตพืชหลักตกต่ำ ยังมีรายได้จากพืชผสมผสานชนิดอื่นๆในแปลง ซึ่งไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต หรือกระทบแต่น้อยมาก

4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกร

เกษตรกรสามารถใช้ ศูนย์เรียนรู้ เป็นพื้นที่สำหรับการ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และ การเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งช่วยให้เกษตรกรได้รับข้อมูลจากคนที่ม่ประสบการณ์และสามารถปรับใช้ในการประกอบอาชีพของตนเองเพื่อพัฒนาและต่อยอดในการทำการเกษตรให้เกิดความยั่งยืน

การ ศึกษาดูงาน หรือการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ศูนย์เรียนรู้จัดขึ้น ช่วยเปิดโอกาสให้เกษตรกรเห็นการดำเนินงานจริงของเทคนิคหรือแนวทางการเกษตรที่ประสบความสำเร็จ

5) การเพิ่มโอกาสในอาชีพการเกษตร

ศูนย์เรียนรู้ช่วยเปิดโอกาสให้เกษตรกรได้รับความรู้และทักษะใหม่ ๆ ที่สามารถช่วยเพิ่ม ประสิทธิภาพการทำงาน และ สร้างอาชีพเสริม เช่น การทำการเกษตรอินทรีย์หรือการแปรรูปผลิตภัณฑ์

6) การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในเกษตรกรรม

เทคโนโลยีการใช้ปุ๋ยสั่งตัด เป็นการจัดการธาตุอาหารพืชในพื้นที่เฉพาะ โดยพิจารณาปัจจัยต่างๆ เช่น พันธุ์พืช สภาพดิน แสงแดด อุณหภูมิ ความชื้น และปริมาณน้ำฝน ร่วมกับการวิเคราะห์ธาตุอาหารในดิน (N-P-K) เพื่อกำหนดปริมาณและชนิดของปุ๋ยที่เหมาะสมที่สุดสำหรับพืชแต่ละชนิดและแต่ละพื้นที่ การนำเทคโนโลยีนี้มาใช้ในฟาร์มช่วย ลดค่าใช้จ่าย, เพิ่มผลผลิต, และ รักษาทรัพยากรธรรมชาติ โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

สรุปได้ว่าศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ที่จัดตั้งขึ้นมีบทบาทสำคัญในการ พัฒนาและยกระดับเกษตรกร ในชุมชน โดยช่วยให้เกษตรกรได้รับความรู้และทักษะใหม่ ๆ ในการทำการเกษตรที่ยั่งยืนและทันสมัย การเรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคการเกษตรใหม่ ๆ และการใช้เทคโนโลยีช่วยให้เกษตรกรมีความรู้ในด้านการตลาด, การจัดการทรัพยากร, และ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ซึ่งส่งผลต่อการเพิ่มรายได้และ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ อย่างยั่งยืน

3. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์

3.1 เทคโนโลยี / นวัตกรรมนำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรและชุมชน

นายพศิน ปณพัฒน์ชัย ได้นำเทคโนโลยี และนวัตกรรม หลายประเภทมาใช้ในการปรับปรุงการทำการเกษตรเพื่อช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นการผสมผสานระหว่างความรู้ดั้งเดิมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน พร้อมกับการรักษาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่

1) การปล่อยแตนเบียนบราคอนในการป้องกันและกำจัดศัตรูมะพร้าว ซึ่งแตนเบียนบราคอน (Bracon hebetor) เป็นแมลงศัตรูธรรมชาติชนิดหนึ่งที่สำคัญในการควบคุมหนอนหัวด้ามะพร้าวเป็นแมลงขนาดเล็ก ตัวเต็มวัยเพศเมียจะทำลายหนอนของแมลงศัตรูพืช เช่น หนอนหัวด้ามะพร้าว โดยการวางไข่บนตัวหนอนเหล่านั้น เมื่อไข่ฟักเป็นตัวอ่อน มันจะเจริญเติบโตโดยอาศัยหนอนเป็นอาหาร ทำให้หนอนตายและเป็นแหล่งอาหารของแตนเบียนรุ่นต่อไป เกษตรกรสามารถนำแตนเบียนบราคอนไปปล่อยในแปลงที่มีการระบาดของหนอนศัตรูพืช โดยทั่วไปจะปล่อยในอัตรา 200 ตัวต่อไร่ และควรปล่อยอย่างต่อเนื่อง 5-7 ครั้ง ห่างกัน 7-10 วัน แตนเบียนบราคอนช่วยลดการระบาดของหนอนหัวด้ามะพร้าวและศัตรูพืชอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพการใช้แตนเบียนบราคอนเป็นวิธีการควบคุมศัตรูพืชแบบชีววิธีที่ปลอดภัยต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม.

2) การใช้น้ำหมักชีวภาพและการปลูกพืชหมุนเวียน
ใช้น้ำหมักชีวภาพ แทนการใช้ปุ๋ยเคมี ซึ่งช่วยลดการสะสมของสารเคมีในดินและน้ำ การใช้น้ำหมักชีวภาพยังช่วยเพิ่มสารอินทรีย์ในดิน ทำให้ดินมีโครงสร้างดีขึ้นและสามารถเก็บน้ำได้มากขึ้น นอกจากนี้ การปลูกพืชแซมยังช่วยลดการสะสมของโรคและแมลงในดิน และทำให้ดินมีความสมบูรณ์มากขึ้น

สรุปได้ว่านายพศิน พัฒนพัฒน์ชัย ได้นำ เทคโนโลยีและนวัตกรรม มาใช้ในการ อนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติ ในฟาร์มของเขาหลายรูปแบบ ทั้งในด้านการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน และการฟื้นฟูดิน ซึ่งช่วยให้การเกษตรมีความยั่งยืนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น การนำเทคโนโลยีเหล่านี้มาใช้ช่วยไม่เพียงแต่เพิ่มผลผลิต แต่ยังช่วยรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

3.2 ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

1) การใช้สารน้ำหมักชีวภาพและการใช้แตนเบียนบราคอน มีประโยชน์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ คือ

ลดการใช้สารเคมี: การใช้สารน้ำหมักชีวภาพ และใช้แตนเบียนบราคอนช่วยลดการใช้สารเคมีในฟาร์มซึ่งมีผลเสียต่อดินและแหล่งน้ำ

รักษาสมดุลของระบบนิเวศ: การใช้สารน้ำหมักชีวภาพช่วยรักษาสมดุลของระบบนิเวศในฟาร์มและป้องกันการทำลายสิ่งมีชีวิตในดินที่อาจเกิดจากสารเคมี

ช่วยฟื้นฟูดิน: จุลินทรีย์ในน้ำหมักชีวภาพหลายชนิดช่วยเพิ่มจุลินทรีย์ในดิน ซึ่งช่วยเพิ่มคุณภาพดินให้มีความอุดมสมบูรณ์

2) การทำเกษตรผสมผสาน (Agroforestry) ประโยชน์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
รักษาความหลากหลายทางชีวภาพ: การปลูกพืชหลายชนิดร่วมกันช่วยให้มีความหลากหลายทางชีวภาพในฟาร์ม ลดการเกิดโรคและแมลงที่อาจเกิดจากการปลูกพืชชนิดเดียว

ลดการกัดเซาะของดิน: การปลูกต้นไม้ช่วยป้องกันการกัดเซาะของดินจากลมหรือฝน
เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน: การปลูกพืชหลายชนิดช่วยให้ดินมีสารอาหารและโครงสร้างที่ดีขึ้น

การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ: สามารถใช้ น้ำ, ปุ๋ย, และ สารเคมี อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อลดการใช้มากเกินไป

ช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม: เทคโนโลยีนี้ช่วยให้สามารถตัดสินใจใช้ทรัพยากรในฟาร์มอย่างมีความรับผิดชอบ ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และ รักษาความหลากหลายทางชีวภาพได้ในระยะยาว

4. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

4.1 ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. ที่เป็นที่ประจักษ์

4.1.1 มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

นายพศิน พัฒนพลชัย เกษตรกรต้นแบบ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีความรู้และความเข้าใจใน ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร ของพื้นที่อย่างลึกซึ้ง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้การทำงานในฐานะผู้ให้คำปรึกษาและที่ปรึกษาด้านการเกษตรมีประสิทธิภาพ การมีข้อมูลพื้นฐานที่ครบถ้วนเกี่ยวกับการเกษตรในพื้นที่ช่วยให้สามารถประเมินสถานการณ์ได้อย่างแม่นยำและนำเสนอวิธีการแก้ไขที่เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ได้ดีที่สุด

1) ความรู้เกี่ยวกับสภาพดินและน้ำ

มีความรู้เกี่ยวกับ สภาพดิน และ แหล่งน้ำ ในพื้นที่เกษตรกรรม เช่น พื้นที่ที่มีลักษณะดินเหนียวหรือดินทราย ซึ่งมีผลต่อการเลือกวิธีการปลูกพืชและการใช้ปุ๋ย รู้ว่าพื้นที่ไหนเหมาะสมสำหรับการปลูกพืชชนิดใด และแนะนำการจัดการน้ำในพื้นที่ที่มีการขาดแคลนน้ำหรือมีน้ำท่วมขัง เช่น การสร้างแหล่งน้ำสำรอง การใช้เทคโนโลยีการชลประทานที่เหมาะสม การใช้ระบบน้ำที่เหมาะสมต่อชนิดพืชนั้นๆ หรือการฟื้นฟูดินที่มีสภาพเสื่อมโทรม

2) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศ

ความรู้เกี่ยวกับ สภาพภูมิอากาศ ในพื้นที่ เช่น ฤดูฝนหรือสถานการณ์ภัยแล้งมีข้อมูล สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการให้คำแนะนำแก่เกษตรกร โดยจะช่วยให้เกษตรกรสามารถวางแผนการปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพอากาศ เช่น การเลือกปลูกพืชที่ทนต่อความแห้งแล้ง หรือการปรับปรุงพื้นที่เพื่อรับมือกับน้ำท่วม

3) ข้อมูลเกี่ยวกับการเพาะปลูกในพื้นที่

มีความเข้าใจในชนิดของพืช ที่สามารถเพาะปลูกได้ดีในพื้นที่นั้น ๆ ทั้งพืชเศรษฐกิจหลัก และพืชเสริม เช่น ผักผลไม้ และพืชสมุนไพร อีกทั้งยังมีข้อมูลเกี่ยวกับ พันธุ์พืชที่เหมาะสม สำหรับแต่ละฤดูกาลและสภาพแวดล้อม โดยจะช่วยให้เกษตรกรเลือกปลูกพืชที่เหมาะสมและได้รับผลตอบแทนที่ดีที่สุด

4) ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาทางการเกษตร

มีความรู้เกี่ยวกับ ปัญหาที่พบบ่อยในพื้นที่ เช่น ปัญหาการระบาดของโรคพืชและแมลงศัตรูพืช ปัญหาด้านการเก็บเกี่ยวและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว รวมถึงปัญหาด้านตลาดที่ทำให้เกษตรกรประสบปัญหาความขาดทุน สามารถแนะนำการป้องกันและรักษาโรคพืชที่เกิดขึ้นในพื้นที่ เช่น การใช้แมลงศัตรูธรรมชาติในการควบคุมการระบาดของศัตรูพืช

5) ข้อมูลเกี่ยวกับการตลาดและราคาสินค้า

ให้คำแนะนำข้อมูลเกี่ยวกับ ตลาดสินค้าเกษตร ในพื้นที่ รวมถึงราคาสินค้าเกษตรในแต่ละฤดูกาล ความต้องการของตลาด และช่องทางการจำหน่ายสินค้า เช่น การขายในตลาดท้องถิ่น ซึ่งช่วยให้เกษตรกรสามารถวางแผนการผลิตได้อย่างเหมาะสมและสามารถลดความเสี่ยงจากการขายในช่วงเวลาที่ราคาตกต่ำ

6) การวิเคราะห์ปัญหาและการให้คำแนะนำเฉพาะพื้นที่

มีแนวทางเพื่อวิเคราะห์ปัญหาทางการเกษตร ของแต่ละพื้นที่และให้คำแนะนำที่เหมาะสมโดยเฉพาะ เช่น การเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมกับสภาพดินในพื้นที่ หรือการแนะนำให้เกษตรกรเปลี่ยนแปลงวิธีการผลิตให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการผลิต

7) ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนและเครือข่ายเกษตรกร

สนับสนุนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชุมชนเกษตรกรในพื้นที่ เช่น การเชื่อมโยงเกษตรกรในกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน รวมถึงความสามารถในการสร้างเครือข่ายเกษตรกรเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์จากการทำเกษตรหรือการพัฒนาแนวทางร่วมในการปรับปรุงการผลิต

สรุปได้ว่า สามารถถ่ายทอดความรู้ และข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร ของพื้นที่อย่างครบถ้วน ทั้งในด้านการเพาะปลูก, การจัดการน้ำ, สภาพดิน, ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับการเกษตร, แมลงศัตรูพืช และการใช้เทคโนโลยีในการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ซึ่งช่วยให้เกษตรกรสามารถรับมือกับปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาเกษตรกรรมในพื้นที่อย่างยั่งยืน

4.1.2 การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ผลสำเร็จในการให้บริการด้านการเป็น จุดอบรม, ศึกษาดูงาน, และการเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ เป็นตัวอย่างที่เด่นชัดของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและการเกษตรในท้องถิ่น โดยผ่านการแบ่งปันองค์ความรู้และประสบการณ์ในการเกษตรให้แก่เกษตรกรและบุคคลทั่วไปที่สนใจ

1) การเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

การเป็นวิทยากร ในการถ่ายทอดความรู้ ได้รับการยอมรับจากหลายฝ่าย โดยได้มีการบรรยายและฝึกอบรมเกี่ยวกับป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าวแบบผสมผสาน โดยการปล่อยแตนเบียนบราคอนเพื่อช่วยป้องกันและควบคุมการทำลายของหนอนหัวดำ การเพิ่มมูลค่าผลผลิตน้ำมันมะพร้าว (น้ำมันมะพร้าว)

ขั้นตอนการทำน้ำมันมะพร้าวอย่างง่าย

อุปกรณ์ที่ใช้

1. ตาข่าย
2. เหยือกน้ำพลาสติก
3. โถพลาสติก หรือโอแก้วใส
4. ผ้าขาวบาง 2 ผืน สำหรับใช้กรองกะทิ และน้ำมัน

5. กระบวยหรือทัพพี สำหรับตักน้ำมัน
6. กะละมังสำหรับคั้นกะทิ
8. เตาแก๊สปิกนิก
9. ขวดบรรจุน้ำมันเพื่อจำหน่าย

วิธีทำน้ำมันมะพร้าว

1. คั้นกะทิ โดยผสมน้ำต่อมะพร้าวชุด ในอัตรา 1:1
2. นำน้ำกะทิที่ได้ใส่ถุงพลาสติกผูกปากถุงให้สนิท แล้วแขวนทิ้งไว้ประมาณ 20-30 นาที เพื่อให้กะทิแยกชั้นชัดเจน
3. นำกะทิที่แยกชั้นแล้วใส่ในโถหมัก
4. ปิดโถด้วยผ้าขาวสะอาด ตั้งทิ้งไว้ 24-48 ชั่วโมง ในที่สะอาด อากาศโปร่ง จะสังเกตเห็นชั้นน้ำมัน เมื่อครบ 24 ชั่วโมง และตั้งไว้จนน้ำมันแยกชั้นสมบูรณ์
5. ตักน้ำมันออกมารองด้วยผ้าขาวบางที่พับไว้หลายชั้น
6. ไล่น้ำออกไปจากน้ำมันที่กรองไว้ ด้วยหม้อต้ม 2 ชั้น สังเกตว่าไม่มีฟองปุดขึ้นมาแล้วจึงใช้ได้
7. ตั้งทิ้งไว้อีก 1 สัปดาห์ เพื่อให้ให้น้ำมันใส และตะกอนต่างๆจะตกไปที่ก้นภาชนะ
8. บรรจุขวด พร้อมใช้หรือจำหน่าย

2) ความสำเร็จจากผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

ผลลัพธ์จากการให้บริการในการเป็นจุดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของนายพศิน พัฒนปณชัย สามารถวัดได้จากหลายมิติ:

การเพิ่มผลผลิต: เกษตรกรที่เข้าร่วมอบรมสามารถนำเทคนิคและองค์ความรู้ใหม่ ๆ ไปใช้ในการเกษตร ทำให้สามารถเพิ่มผลผลิต และสามารถลดต้นทุนการผลิตได้

การปรับเปลี่ยนวิธีการทำการเกษตร: เกษตรกรที่เคยประสบปัญหาด้านโรคพืชแมลงศัตรูพืช หรือการจัดการน้ำได้มีการปรับปรุงระบบการทำเกษตรของตนให้ดีขึ้นและมีประสิทธิภาพ

การสร้างเครือข่ายในชุมชน: การจัดกิจกรรมฝึกอบรมและศึกษาดูงานไม่เพียงแต่ช่วยให้เกษตรกรได้เรียนรู้จากกันและกัน แต่ยังช่วยสร้างเครือข่ายระหว่างเกษตรกรในพื้นที่เดียวกันและจากพื้นที่ต่าง ๆ ที่สามารถร่วมมือและสนับสนุนกันได้

3) การสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน

ยังได้รับการสนับสนุนจาก หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ในการจัดอบรมและกิจกรรมศึกษาดูงาน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการสร้างความร่วมมือที่ดีในการพัฒนาเกษตรกรรมในชุมชน ได้รับการสนับสนุนในเรื่องของทรัพยากรปัจจัยการผลิต เช่น ปลา กากน้ำตาล เปลือกสับปะรด ในการทำน้ำหมักชีวภาพซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความสามารถในการให้บริการแก่เกษตรกรได้ดียิ่งขึ้น

4) การส่งเสริมการเกษตรยั่งยืน

นอกจากการถ่ายทอดความรู้ทั่วไปแล้ว ยังมุ่งเน้นการส่งเสริม การเกษตรยั่งยืน โดยการอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับแนวทางการทำเกษตรที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ การทำเกษตรผสมผสาน, และการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน ซึ่งเป็นการให้ความรู้ที่สามารถช่วยให้การเกษตรในพื้นที่นั้น ๆ มีความยั่งยืนในระยะยาว

4.1.3 การให้บริการด้านแก้ไขปัญห เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

1) ได้มีบทบาทสำคัญในการเป็นที่ปรึกษาให้กับ เกษตรกรในพื้นที่ เพื่อช่วยหาทางแก้ไขปัญหต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในกระบวนการเกษตร เช่น ปริมาณผลผลิตต่ำ, โรคและแมลงศัตรูพืช, การจัดการน้ำหรือดิน, การใช้ปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ หรือการทำมาตรฐานของสินค้าเกษตร การให้คำปรึกษาที่เหมาะสมและตรงจุดสามารถช่วยเกษตรกรในการปรับเปลี่ยนวิธีการทำเกษตรให้ดีขึ้นและเพิ่มผลผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน การแก้ไขปัญหของเกษตรกรในการ ประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สถานีพัฒนาที่ดิน สำนักงานชลประทาน ได้ทำหน้าที่เชื่อมโยงเกษตรกรกับ หน่วยงานภาครัฐ หรือ เอกชน ที่สามารถช่วยสนับสนุนในการแก้ไขปัญหต่าง ๆ เช่น การขุดสระ, การเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่สามารถจัดหาเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาช่วยในการแก้ไขปัญห ช่วยสร้างโอกาสในการเข้าถึงหน่วยงาน หรือการสนับสนุนด้านตลาดสำหรับสินค้าการเกษตร

3) การแนะนำแนวทางการเกษตรที่ยั่งยืน การให้คำแนะนำในการเกษตรยั่งยืน ถือเป็นการแก้ไขปัญหที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาระยะยาว โดยการช่วยเกษตรกรหันมาใช้วิธีการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสามารถรักษาความสมดุลของระบบนิเวศได้ เช่น การทำเกษตรผสมผสาน การใช้ปุ๋ยและสารเคมีอย่างมีความรับผิดชอบ และการป้องกันการเสื่อมโทรมของดิน

4.1.4 การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และวิชาการด้านการเกษตร

1) ให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตร ที่มีความทันสมัย เช่น สถานการณ์ราคาผลผลิต การป้องกันและรักษาโรคพืช การใช้ปุ๋ยอย่างมีประสิทธิภาพ หรือการบริหารจัดการฟาร์มให้มีผลผลิตสูงสุดในต้นทุนที่ต่ำที่สุด ข้อมูลเหล่านี้ช่วยให้เกษตรกรสามารถตัดสินใจได้ดีขึ้นในการเลือกใช้เทคโนโลยีและแนวทางต่าง ๆ ในการพัฒนาการเกษตรของตนเอง

2) การสร้างเครือข่ายความรู้ในระดับท้องถิ่น การสร้างเครือข่ายในการแบ่งปันข้อมูลข่าวสารระหว่าง เกษตรกรและผู้เชี่ยวชาญ ผ่านเวทีการประชุมต่างๆในระดับท้องถิ่นถือเป็นอีกหนึ่งวิธีที่ใช้ในการขยายความรู้ให้แก่เกษตรกร โดยการสร้างกลุ่มเรียนรู้หรือกลุ่มเกษตรกรที่สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์เกี่ยวกับปัญหต่าง ๆ ในการเกษตร เช่น การป้องกันกำจัดศัตรูพืช หรือการเพิ่มผลผลิต การสร้างเครือข่ายนี้ช่วยให้เกษตรกรในชุมชนสามารถได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์จากผู้ที่มีประสบการณ์จริง และสามารถใช้อรรถเหล่านั้นในการพัฒนาการเกษตรของตนเอง

4.1.5 การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร

1) การถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรสู่ชุมชน ได้มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรที่ยั่งยืนและการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ให้แก่เกษตรกรในชุมชนโดยการจัดการให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรเกี่ยวกับเทคนิคใหม่ ๆ ในการปลูกพืช การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช และวิธีการใช้ปุ๋ยหรือสารเคมีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สิ่งเหล่านี้ช่วยให้เกษตรกรสามารถนำไปปรับใช้ในการเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต

2) การทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

ยังมีบทบาทในการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงาน ภาครัฐและเอกชน เพื่อขยายผลองค์ความรู้เกี่ยวกับการเกษตร การสนับสนุนข้อมูลและสถานการณ์การผลิตพืชในพื้นที่ เพื่อช่วยคาดการณ์การวางแผนการใช้น้ำในเขตพื้นที่ชลประทาน รวมถึงการช่วยเชื่อมโยงเกษตรกรกับตลาดเพื่อให้ผลิตภัณฑ์เกษตรมีโอกาสขายได้มากขึ้น

4.2 ความภาคภูมิใจของการเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้าน

การเกษตรในชุมชน

ความเป็นผู้นำและจิตอาสา และการเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

การเป็นผู้นำของนายพศิน พัฒนปณชัย ซึ่งแบบที่เป็นทางการ ได้แก่

ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มผลผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

ประธานแปลงใหญ่มะพร้าว

หมอดินอาสา

ครูบัญชีอาสา

อาสาฝนหลวง

ส่วนความเป็นผู้นำที่ไม่เป็นทางการ

1. ผู้นำในด้านการเกษตร

ซึ่งกล่าวได้ว่า "ผู้นำทางความรู้" ในด้านการเกษตร การนำเอาความรู้และประสบการณ์ในการเกษตรมาใช้พัฒนาชุมชน ถือเป็นการเป็นผู้นำที่มีบทบาทสำคัญ แม้ว่าไม่ได้ถือเป็นตำแหน่งทางการ แต่เป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับจากเกษตรกรในพื้นที่ในการเป็นที่ปรึกษาและผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาการเกษตรและการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการเกษตร

2. ผู้นำจิตอาสา

แม้ว่าจะไม่มีตำแหน่งในโครงสร้างราชการหรือองค์กรใด ๆ แต่อาจถือเป็น "ผู้นำจิตอาสา" ที่เสียสละเวลาและพลังในการทำงานเพื่อส่วนรวม อาจไม่ได้รับผลประโยชน์ส่วนตัวจากการทำงาน แต่การกระทำของท่านทำให้ผู้คนในชุมชนเห็นถึงคุณค่าของการเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

4. ผู้นำที่เป็นต้นแบบ

อาจถือเป็นผู้นำที่ "เป็นต้นแบบ" ให้แก่ผู้อื่นในชุมชน โดยการทำงานเพื่อเกษตรกรและการส่งเสริมวิธีการเกษตรที่ยั่งยืน การมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับคุณธรรมและจริยธรรมในฐานะผู้นำ ทำให้ท่านเป็นแบบอย่างให้แก่คนรุ่นใหม่ในด้านความซื่อสัตย์, ความมุ่งมั่นในการพัฒนาชุมชน, และการทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

จิตอาสา การทำงานด้วยจิตอาสาของนายพศิน พัฒนปณชัย คือการทำงานเพื่อส่วนรวมโดยไม่คำนึงถึงผลตอบแทนทางการเงินหรือชื่อเสียง ท่านทำงานในฐานะผู้ให้บริการและที่ปรึกษาแก่เกษตรกรในชุมชน ช่วยแก้ไขปัญหาการเกษตรและเสริมสร้างทักษะให้กับเกษตรกรอย่างเต็มที่ จิตอาสานี้สะท้อนให้เห็นถึงการใส่ใจและความรับผิดชอบที่สูงต่อสังคมและชุมชนที่ท่านดูแล

5. ข้อคิดประจำตัวในการทำงานของนายพศิน พัฒนปณชัย เกษตรกรต้นแบบ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (มะพร้าว) อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

“คิด ปฏิบัติ พัฒนา”

ส่วนที่ 4 ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

1. ดำเนินการถอดบทเรียนโดย

นางสาวสุจิตา ฉิมอ่อง	เกษตรอำเภอกุยบุรี
นางสาวปารณีย์ มีจิตร	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
นางสาววาสนา แก้วใหญ่	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
นางสาววนิดา เจริญทอง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

2. กระบวนการถอดบทเรียน / เครื่องมือที่ใช้

การถอดบทเรียนจากนายพศิน พัฒนาปณชัย ประธานศูนย์เรียนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เครื่องมือและเทคนิคที่นำมาใช้ใน มีดังนี้

1. เครื่องมือและเทคนิคในการรวบรวมข้อมูล

1.1 แบบสอบถาม (Questionnaires/Surveys) ใช้เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและข้อมูลจากนายพศิน พัฒนาปณชัย เกษตรกรต้นแบบ เกี่ยวกับประสบการณ์และองค์ความรู้

1.2 การสัมภาษณ์ (Interviews) การพูดคุยแบบเจาะลึกกับนายพศิน พัฒนาปณชัย เกษตรกรต้นแบบ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและรายละเอียดเกี่ยวกับประสบการณ์

1.3 กลุ่มสนทนา (Focus Groups): การสนทนากลุ่มที่มีผู้เข้าทั้งผู้ที่ทำหน้าที่ถอดบทเรียนและผู้ให้ข้อมูลเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ที่หลากหลาย

1.4 การสังเกต (Observation): ผู้ถอดบทเรียนมีการเฝ้าสังเกตกระบวนการหรือสถานการณ์จริงเพื่อบันทึกสิ่งที่เกิดขึ้นและถอดบทเรียน

1.5 การทบทวนเอกสาร (Document Review): วิเคราะห์เอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น รายงานการประชุม แผนงาน บันทึกต่างๆ เพื่อค้นหาข้อมูลและบทเรียน

1.6 การจัดกลุ่มและจัดหมวดหมู่ (Categorization and Theming): การจัดเรียงข้อมูลและบทเรียนที่รวบรวมมาให้อยู่ในกลุ่มหรือหมวดหมู่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจและนำไปใช้

2. เครื่องมือและเทคนิคสำหรับการนำไปใช้และเผยแพร่บทเรียน

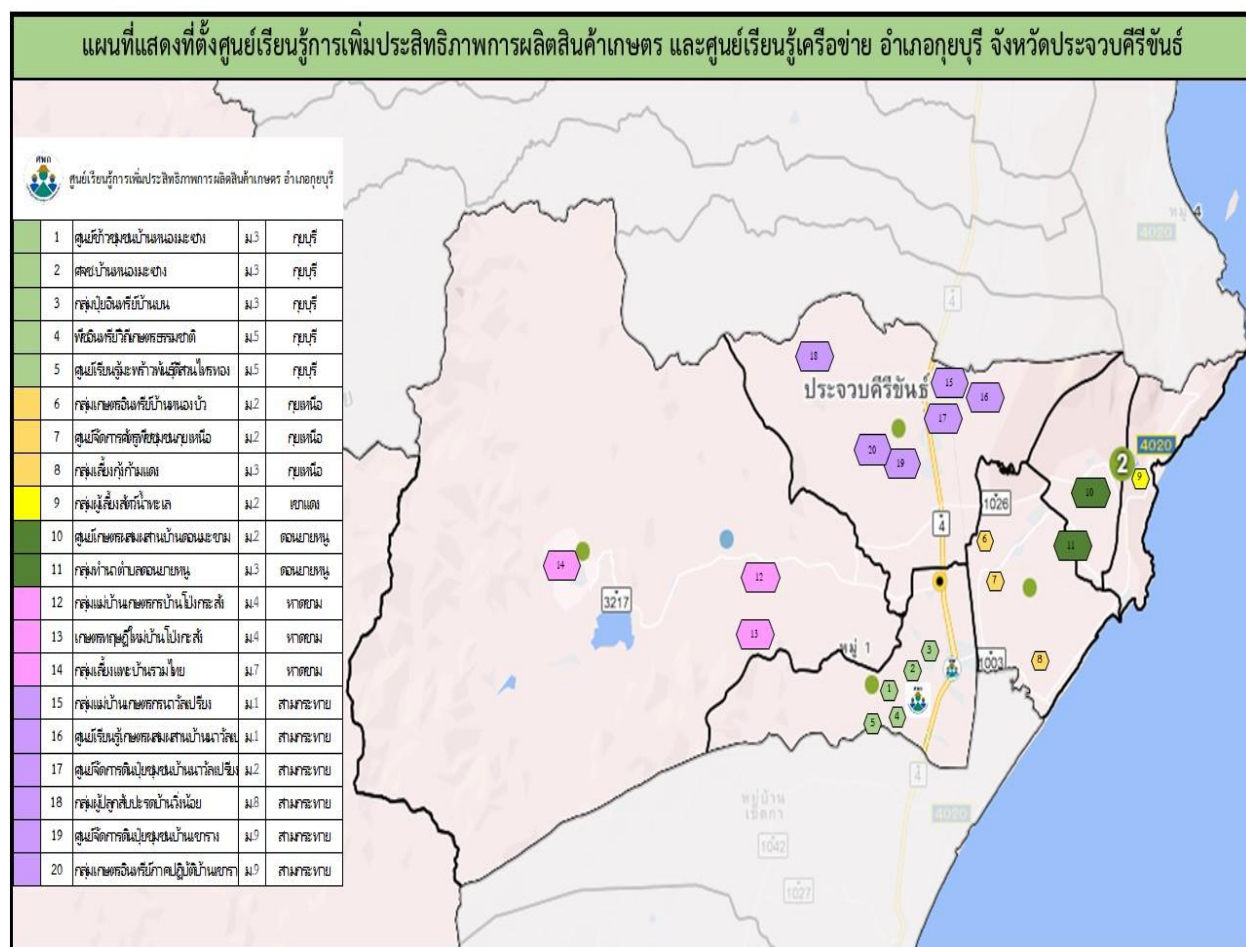
2.1 รายงานบทเรียน (Lessons Learned Report): การสรุปและนำเสนอบทเรียนในรูปแบบเอกสารเพื่อให้ผู้อื่นได้รับทราบ

2.2 การสื่อสารภายในองค์กร (Internal Communication): การเผยแพร่บทเรียนผ่านช่องทางต่างๆ ขององค์กร เช่น เฟสบุ๊กสำนักงานเกษตรอำเภอกุยบุรี

ประธานศูนย์เรียนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3. ปัญหา / อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการถอดบทเรียน - ไม่มี

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภทศูนย์	ที่อยู่				ชื่อเกษตรกร
			หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	
๑	ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านหนองมะฆาง	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	๓	กุยบุรี	กุยบุรี	ประจวบคีรีขันธ์	นายฝ้าย นกแก้ว
๒	ศจช.บ้านหนองมะฆาง	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๓	กุยบุรี	กุยบุรี	ประจวบคีรีขันธ์	นางสาววาสนา เครือแดง
๓	กลุ่มปุ๋ยอินทรีย์บ้านบน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๓	กุยบุรี	กุยบุรี	ประจวบคีรีขันธ์	นายสมาน ศิรินันท์
๔	ศูนย์เรียนรู้มะพร้าวพันธุ์ดีสวนไทรทอง	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๕	กุยบุรี	กุยบุรี	ประจวบคีรีขันธ์	นายสิทธิชัย ทิมเทียบ
๕	พืชอินทรีย์วิถีเกษตรธรรมชาติ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๕	กุยบุรี	กุยบุรี	ประจวบคีรีขันธ์	นายสวน คงศรี
๖	ไร่มะเขือสุกก่อนทรียกุยบุรี	ศูนย์เรียนรู้ด้านมาตรฐานการผลิตทางการเกษตร	๘	กุยบุรี	กุยบุรี	ประจวบคีรีขันธ์	นางสาวณัฐรีณี สกลจงเกษมสุข
๗	กลุ่มเกษตรอินทรีย์บ้านหนองบัว	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๒	กุยเหนือ	กุยบุรี	ประจวบคีรีขันธ์	นางวรรณภา แสงนิล
๘	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนกุยเหนือ	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๒	กุยเหนือ	กุยบุรี	ประจวบคีรีขันธ์	นางสาวอาสิยา แสงนิล
๙	กลุ่มเลี้ยงกุ้งก้ามแดง	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๓	กุยเหนือ	กุยบุรี	ประจวบคีรีขันธ์	นายเผด็จ เพลินจิตต์
๑๐	กลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์น้ำทะเล	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๒	เขาแดง	กุยบุรี	ประจวบคีรีขันธ์	นายโสฬส เทพพิชิตสมุทร
๑๑	ศูนย์เกษตรผสมผสานบ้านดอนมะฆาม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๒	ดอนยายหนู	กุยบุรี	ประจวบคีรีขันธ์	นายธณัฒน์ จันชุกกลิน
๑๒	กลุ่มทำนาตำบลดอนยายหนู	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	๓	ดอนยายหนู	กุยบุรี	ประจวบคีรีขันธ์	นายวิระ หลวงฤทธิ์
๑๓	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรนาวัลเปรียง	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิิตผลด้านการเกษตร	๑	สามกระทาย	กุยบุรี	ประจวบคีรีขันธ์	นางดวงพร ราชานาค
๑๔	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานบ้านนาวัลเปรียง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๑	สามกระทาย	กุยบุรี	ประจวบคีรีขันธ์	นายเชาร์ ยิ้มโย
๑๕	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนบ้านนาวัลเปรียง	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	๒	สามกระทาย	กุยบุรี	ประจวบคีรีขันธ์	นายยังยุทธ เจริญตน
๑๖	กลุ่มผู้ปลูกสับปะรดบ้านวังน้อย	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๘	สามกระทาย	กุยบุรี	ประจวบคีรีขันธ์	นายสงวนศักดิ์ เกษมสุขไพศาล
๑๗	กลุ่มเกษตรอินทรีย์ภาคปฏิบัติบ้านเขาราง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๙	สามกระทาย	กุยบุรี	ประจวบคีรีขันธ์	นายประสงค์ ทองแผ่น
๑๘	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนบ้านเขาราง	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	๙	สามกระทาย	กุยบุรี	ประจวบคีรีขันธ์	นางสมบูรณ์ หุทิพย์
๑๙	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรบ้านโป่งกระสัง	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิิตผลด้านการเกษตร	๔	หาดขาม	กุยบุรี	ประจวบคีรีขันธ์	นางสาววัชรภรณ์ แก้วกุย
๒๐	เกษตรทฤษฎีใหม่บ้านโป่งกะสัง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๔	หาดขาม	กุยบุรี	ประจวบคีรีขันธ์	นายสมปลอด พูลสมบัติ
๒๑	กลุ่มเลี้ยงแพะบ้านรวมไทย	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	๗	หาดขาม	กุยบุรี	ประจวบคีรีขันธ์	นายบุญล่อง ไหมพูล